Купить в Беларуси: http://belveter.by Купить в России: http://mlbv.ru

СЕРЫЯ «З ВОПЫТУ РАБОТЫ»

Н. І. Валынец

ПЛАНЫ-КАНСПЕКТЫ ЎРОКАЎ па БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

11 клас
(ІІ паўгоддзе)

Дапаможнік для настаўнікаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі

Мазыр
«Белы Вецер»
2013

Купить в Беларуси: http://belveter.by Купить в России: http://mlbv.ru

Купить в Беларуси: http://belveter.by Купить в России: http://mlbv.ru

УДК 372.821.161.3.046.14
ББК 74.261.8(4Беи)я721
В15

Серыя заснавана ў 2004 годзе

Р э ц э н з е н т ы :
кандыдат філалагічных навук, дацэнт, загадчык кафедры беларускай літаратуры і культуры УА «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка» *І. М. Гоўзіч*;
настаўнік беларускай мовы і літаратуры вышэйшай катэгорыі ДУА «Гімназія № 2 г. Мінска» *Г. В. Пяткевіч*

Валынец, Н. І.
В15 Планы-канспекты ўрокаў па беларускай літаратуры. 11 клас (ІІ паўгоддзе) : дапаможнік для настаўнікаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі / Н. І. Валынец. — Мазыр : Белы Вецер, 2013. — 71, [1] с. — (Серыя «З вопыту работы»).
ISBN 978-985-542-110-9.

Выданне ўключае паўрочныя распрацоўкі па беларускай літаратуры для 11 класа на другое паўгоддзе навучання. Прапануюцца цікавыя формы работы (віктарыны, работа ў групах, літаратурныя дыктанты, складанне кластара і інш.), выкарыстоўваюцца розныя прыёмы праверкі ведання матэрыялу з улікам асаблівасцей кожнага класа і жадання вучняў.
Прызначана настаўнікам беларускай мовы і літаратуры.

УДК 372.821.161.3.046.14
ББК 74.261.8(4Беи)я721

ISBN 978-985-542-110-9

© Валынец Н. І., 2013
© Афармленне. ТАА ВД «Белы Вецер», 2013

Купить в Беларуси: http://belveter.by Купить в России: http://mlbv.ru

Купить в Беларуси: http://belveter.by Купить в России: http://mlbv.ru

Ад аўтара

Дапаможнік складаецца з планаў-канспектаў урокаў па беларускай літаратуры ў 11 класе. Урокі распрацаваны ў адпаведнасці з вучэбнай праграмай для агульнаадукацыйных школ з беларускай і рускай мовамі навучання «Беларуская літаратура. V—XI класы», зацверджанай у 2012 годзе.

Праца на ўроку і дамашняе заданне арганізуюцца па вучэбным дапаможніку «Беларуская літаратура: вучэбны дапам. для 11 класа агульнаадукац. устаноў з беларус. і рус. мовамі навучання / Н. Д. Андрэйкавец [і інш.]; пад рэд. З. П. Мельнікавай, Г. М. Ішчанкі. Мн., 2009».

Прапанаваны матэрыял накіраваны на вырашэнне асноўных задач на ўроках беларускай літаратуры ў 11 класе: вывучэнне твораў айчыннай літаратуры ў кантэксце сусветнай; фарміраванне ў вучняў ведаў і ўменняў, якія забяспечваюць самастойнае засваенне мастацка-этычных і духоўна-маральных каштоўнасцей; фарміраванне літаратурнай кампетэнцыі — сістэматызацыя ведаў пра літаратуру як цэласнасць, прадстаўленую ў выглядзе паняццяў і спосабаў дзейнасці; фарміраванне культуралагічнай кампетэнцыі, развіццё ўяўленняў пра літаратуру як сацыякультурны феномен; развіццё літаратурна-творчых здольнасцей; фарміраванне камунікатыўнай кампетэнцыі.

Пры распрацоўцы ўрокаў былі ўлічаны патрабаванні адукацыйнага стандарта па прадмеце. Вучэбны матэрыял размеркаваны ў адпаведнасці з колькасцю гадзін на вывучэнне раздзелаў і тэм. Урокі прысвечаны вывучэнню развіцця літаратурнага працэсу другой паловы XX — пачатку XXI стагоддзя, жыццёвага і творчага шляху асобных пісьменнікаў, аналізу праграмных мастацкіх твораў, а таксама ўрокі па развіцці маўлення.

Змест і формы правядзення ўрокаў дапамогуць настаўніку ствараць умовы для набыцця вучнямі ведаў, уменняў і навыкаў на III ступені агульнай сярэдняй адукацыі. Вялікі аб’ём вучэбнага матэрыялу па беларускай літаратуры ў 11 класе, асабліва ў раздзеле «Беларуская літаратура на сучасным этапе», патрабуе такіх форм і метадаў навучання, калі вучні павінны праявіць уменні і навыкі самастойнай працы. З прапанаванага ў дапаможніку матэрыялу настаўнік можа выбраць неабходнае і патрэбнае з улікам асаблівасцей і падрыхтаванасці класа. Распрацоўкі ўрокаў носяць рэкамендацыйны характар.

Купить в Беларуси: http://belveter.by Купить в России: http://mlbv.ru

Літаратура

1. *Баханькоў, А. Я.* Тлумачальны слоўнік беларускай мовы / А. Я. Баханькоў, І. М. Гайдукевіч, П. П. Шуба. Мн., 1979.

2. Беларуская літаратура / пад рэд. П. І. Лявонавай. Мн., 2005.

3. Беларуская літаратура: Тэсты для падрыхтоўкі да ўступнага экзамену ў ВНУ / аўт.-склад.: П. С. Гарадко, В. Я. Ляшук, У. А. Сенькавец і інш. Мн., 2004.

4. *Булыка, А. М.* Слоўнік іншамоўных слоў / А. М. Булыка. Мн., 2005.

5. Васіль Быкаў: вядомы і невядомы : літаратуразнаўчае эсэ, успаміны / уклад. М. Н. Мінзер. Мн., 2011.

6. Гісторыя беларускай літаратуры XX стагоддзя / Нац. акад. навук Беларусі. Ін-т літ. імя Я. Купалы : у 4 т. Т. 3, 4. Мн., 2002.

7. *Заир-Бек, С. И.* Развитие критического мышления на уроке / С. И. Заир-Бек, И. В. Муштавинская. М., 2004.

8. Іван Шамякін: вядомы і невядомы : успаміны, эсэ, аповесць / уклад. Т. Шамякіна. Мн., 2011.

9. *Кульневич, С. В.* Современный урок / С. В. Кульневич, Т. П. Лакоценина. Ч. 1, 2. Ростов н/Д., 2005.

10. *Старычонак, В. Дз.* Беларуская літаратура ад А да Я / В. Дз. Старычонак. Мн., 2000.

11. Сучасная беларуская драматургія : для сярэд. і ст. шк. узросту / Р. А. Баравікова, У. Бутрамееў, А. А. Дзялендзік. Мн., 2009.

12. Сучасная беларуская паэзія : для сярэд. і ст. шк. узросту / уклад. А. Ласавік ; прадм. Л. Гарэлік. Мн., 2009.

13. Сучасная беларуская проза : для сярэд. і ст. шк. узросту / уклад. А. Лесавік. Мн., 2009.

Купить в Беларуси: http://belveter.by Купить в России: http://mlbv.ru

Літаратура

1. *Баханькоў, А. Я.* Тлумачальны слоўнік беларускай мовы / А. Я. Баханькоў, І. М. Гайдукевіч, П. П. Шуба. Мн., 1979.
2. Беларуская літаратура / пад рэд. П. І. Лявонавай. Мн., 2005.
3. Беларуская літаратура: Тэсты для падрыхтоўкі да ўступнага экзамену ў ВНУ / аўт.-склад.: П. С. Гарадко, В. Я. Ляшук, У. А. Сенькавец і інш. Мн., 2004.
4. *Булыка, А. М.* Слоўнік іншамоўных слоў / А. М. Булыка. Мн., 2005.
5. Васіль Быкаў: вядомы і невядомы : літаратуразнаўчае эсэ, успаміны / уклад. М. Н. Мінзер. Мн., 2011.
6. Гісторыя беларускай літаратуры XX стагоддзя / Нац. акад. навук Беларусі. Ін-т літ. імя Я. Купалы : у 4 т. Т. 3, 4. Мн., 2002.
7. *Заир-Бек, С. И.* Развитие критического мышления на уроке / С. И. Заир-Бек, И. В. Муштавинская. М., 2004.
8. Іван Шамякін: вядомы і невядомы : успаміны, эсэ, аповесць / уклад. Т. Шамякіна. Мн., 2011.
9. *Кульневич, С. В.* Современный урок / С. В. Кульневич, Т. П. Лакоценина. Ч. 1, 2. Ростов н/Д., 2005.
10. *Старычонак, В. Дз.* Беларуская літаратура ад А да Я / В. Дз. Старычонак. Мн., 2000.
11. Сучасная беларуская драматургія : для сярэд. і ст. шк. узросту / Р. А. Баравікова, У. Бутрамееў, А. А. Дзялендзік. Мн., 2009.
12. Сучасная беларуская паэзія : для сярэд. і ст. шк. узросту / уклад. А. Ласавік ; прадм. Л. Гарэлік. Мн., 2009.
13. Сучасная беларуская проза : для сярэд. і ст. шк. узросту / уклад. А. Лесавік. Мн., 2009.

Купить в Беларуси: http://belveter.by Купить в России: http://mlbv.ru

Купить в Беларуси: http://belveter.by Купить в России: http://mlbv.ru

Змест

Ад аўтара 3

Урок 30. Звесткі аб жыцці і творчасці Г. Марчука. Навелы «Канон Богу», «Канон Базару», «Канон Гарыні», «Канон Маці» 4

Урок 31. Звесткі аб жыцці і творчасці А. Дударава. Наватарскі падыход драматурга да ўвасаблення далёкага мінулага ў п’есе «Князь Вітаўт» 5

Урок 32. Кампазіцыйная і жанравая адметнасць п’есы А. Дударава «Князь Вітаўт». Сістэма вобразаў 7

Урок 33. Беларуская літаратура на сучасным этапе (агляд) . . . 10

Урок 34. Паглыбленне агульначалавечага, маральна-філасофскага, гуманістычнага зместу лірыкі (агляд) 13

Урок 35. Патрыятычнае гучанне лірыкі Я. Сіпакова 21

Урок 36. Я. Сіпакоў — майстар баладнага жанру 25

Урок 37. А. Вярцінскі — прадстаўнік інтэлектуальна-філасофскай плыні ў сучаснай беларускай паэзіі 28

Урок 38. А. Вярцінскі. Паэма «Песня пра хлеб». Роля пейзажных малюнкаў 31

Урок 39. Тэма Бацькаўшчыны ў лірыцы А. Разанава 33

Урокі 40—41. Кантрольнае сачыненне 39

Урок 42. Асноўная праблематыка сучаснай прозы 40

Урок 43. І. Пташнікаў як адзін з таленавітых прадстаўнікоў філалагічнага пакалення 42

Урок 44. Ідэйна-мастацкі змест апавяданняў І. Пташнікава «Францужанкі», «Тры пуды жыта», «Пагоня» 44

Урок 45. В. Казько — майстар інтэлектуальна-філасофскай прозы 47

Урок 46. Аповесць В. Казько «Выратуй і памілуй нас, чорны бусел» у шэрагу твораў пра парушэнне гармоніі зямнога жыцця 50

Урок 47. Творчасць сучасных пісьменнікаў-землякоў 53

Урок 48. Асноўныя тэндэнцыі развіцця беларускай драматургіі другой паловы 1980 — 1990-х гадоў 54

Купить в Беларуси: http://belveter.by Купить в России: http://mlbv.ru

Купить в Беларуси: http://belveter.by Купить в России: http://mlbv.ru

Урок 49. Рэальныя гістарычныя асобы ў п'есе А. Петрашкевіча «Прарок для Айчыны" 56
Урок 50. Вастрыня канфлікту ў драме У. Бутрамеева «Страсці па Аўдзею» 59
Урок 51. У. Бутрамееў. Спроба рымейка «Новыя прыгоды Несцеркі» 60
Урок 52. П'есы С. Кавалёва, іх наватарства. Гістарычная аснова і мастацкая ўмоўнасць у іх 62
Урок 53. Паўтарэнне і замацаванне па тэме «Сучасная беларуская літаратура» 65
Літаратура 73

Вытворча-практычнае выданне

Серыя «З вопыту работы»

ВАЛЫНЕЦ Наталля Іванаўна

ПЛАНЫ-КАНСПЕКТЫ ЎРОКАЎ ПА БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

11 клас

(ІІ паўгоддзе)

Дапаможнік для настаўнікаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі

Галоўны рэдактар *С. Я. Шумак*
Вядучы рэдактар *І. А. Даманчук*
Мастак вокладкі *К. І. Фурс*
Камп'ютарная вёрстка *І. А. Даманчук*

Падпісана да друку з арыгінал-макета 26.02.2013. Фармат 60x84 1/16. Папера афсетная. Друк лічбавы. Ум. друк. арк. 4,19. Ул.-выд. арк. 3,85. Тыраж 3013 экз. Заказ 172/5421109-1.

Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Выдавецкі Дом «Белы Вецер». ЛИ № 02330/0548579 ад 05.08.2009. 247760, г. Мазыр, вул. Савецкая, 198/4. Філіял: 220007, г. Мінск, вул. Валадзько, 30, оф. 417. Тэл. (017) 224-66-89, 298-50-26, 298-50-27.

Надрукавана лічбавым спосабам друку. Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Выдавецкі Дом «Белы Вецер». 247760, г. Мазыр, вул. Савецкая, 198/4. Тэл./факс (0236) 32-51-03, 32-51-22. book.belveter.by. E-mail: book@belveter.by

Купить в Беларуси: http://belveter.by Купить в России: http://mlbv.ru